

ผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการ
ป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักเรียนหญิงวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

อภินันท์นาการ
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(สาธารณสุขศาสตร์)สาขาวิชาเอกอนามัยครอบครัว
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2544

ISBN 974-664-923-5

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

๗๗

๑๑๙๖๕

๒๕๔๔

3936004 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : อนามัยครอบครัว; วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร)
 คำสำคัญ : ทักษะชีวิต / การรับรู้ความสามารถของตนเอง / การป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส

จอมขวัญ อร่ามกชกร : ผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักเรียนหญิงวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ (EFFECTIVENESS OF LIFE SKILLS ON SELF-EFFICACY FOR PREVENTION OF PREMARITAL SEX OF FEMALE VOCATIONAL STUDENTS, CHIANGMAI PROVINCE.) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : อนงค์นาฏ เหลี่ยมสมบัติ พ.บ., M.P.H. (M.C.H.), พูนสุข ชั่วทอง วท.บ. (พยาบาลสาธารณสุข), วท.ม. (การเจริญพันธุ์และวางแผนครอบครัว), สุมาลี สิงหนิมม วท.บ.(คณิตศาสตร์), วท.ม.(ชีวสถิติ), สาวนะ พบสุข พย.บ., วท.ม. (สุขภาพจิต) .255 หน้า ISBN 974-665-923-5

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักเรียนหญิงวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 67 คนมาจากการสุ่มอย่างง่าย 14 ห้องเรียน เป็นกลุ่มทดลอง 33 คนที่ได้รับ โปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิต และกลุ่มควบคุม 34 คนที่ไม่ได้รับโปรแกรมดังกล่าว เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย โปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตและเครื่องมือรวบรวมเก็บข้อมูลการวิจัย โปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตประกอบด้วยทักษะชีวิต 8 องค์ประกอบคือความคิดวิเคราะห์หิววิจารณ์ ทักษะการจัดการกับอารมณ์เพศ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการสร้างสัมพันธภาพทักษะการสื่อสาร(ใช้หลักการปฏิเสธ) ความคิดสร้างสรรค์ ความตระหนักรู้ในตน และความภาคภูมิใจในตนเอง กิจกรรมของโปรแกรมนี้ใช้หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองตามแนวคิดของเบนดูรา ซึ่งการวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองประเมินจากทักษะชีวิต 4 องค์ประกอบแรก เก็บข้อมูล 3 ครั้งคือก่อนการทดลอง หลังการทดลอง 1 และ 4 สัปดาห์โดยกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและแบบวัดด้วยตนเอง ดำเนินการและเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 22 ธันวาคม 2541 – 28 กุมภาพันธ์ 2542

ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำกว่ากลุ่มควบคุม ($p\text{-value} < 0.024$) ที่ระยะหลังการทดลอง 1 และ 4 สัปดาห์กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ($p\text{-value} < 0.0001$, $p\text{-value} = 0.001$) และสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง ($p\text{-value} < 0.0001$, $p\text{-value} < 0.0001$) ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองไม่แตกต่างกันจากระยะก่อนการทดลอง ($p\text{-value} = 0.813$, $p\text{-value} = 0.981$) ที่ระยะหลังการทดลอง 4 สัปดาห์กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม ($p\text{-value} = 0.285$) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองไม่แตกต่างกันจากระยะหลังการทดลอง 1 สัปดาห์ ($p\text{-value} = 0.407$, $p\text{-value} = 0.781$) สรุปว่าการได้รับโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักเรียนหญิงวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่สูงขึ้น ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสเพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองและเพื่อให้เกิดความคงทนของการรับรู้ความสามารถของตนเองควรจัดให้มีการได้รับโปรแกรมซ้ำด้วย ซึ่งการพัฒนาทักษะชีวิตจะเป็นหนทางหนึ่งซึ่งส่งเสริมการดูแลสุขภาพของสตรีวัยรุ่นไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไปในอนาคต

3936004 PHPH/M : MAJOR: FAMILY HEALTH; M.SC.(PUBLIC HEALTH)
KEYWORDS : LIFE SKILLS / SELF-EFFICACY / PREVENTION OF
PREMARITAL SEX

CHOMKWAM ARAMKOTCHAKON : EFFECTIVENESS OF LIFE SKILLS ON SELF -EFFICACY FOR PREVENTION OF PREMARITAL SEX OF FEMALE VOCATIONAL STUDENTS, CHIANGMAI PROVINCE. THESIS ADVISORS: ANONGNAT LIAMSOMBAT M.D., M.P.H.(M.C.H.), POONSOOK SHUAYTONG, B.SC.(P.H.N.), M.S. (HUMAN REPRODUCTION AND POPULATION PLANNING.), SUMALEE SINGHANIYOM B.SC. (MATH.), M.S.(BIOS.), SAVANA POPSOOK B.N., M.S.(MENTAL HEALTH), 255 p. ISBN 974-665-923-5

This study was a quasi-experimental research design and aimed to study the effectiveness of a life skill program (LS. program) on self-efficacy for the prevention of premarital sex of female students in a vocational college in Chiangmai Province. The program was launched 22nd December 1998 and ended 28th February 1999. Sixty-seven students were recruited from 14 classrooms by simple random sampling. Thirty-three students of the experimental group attended the LS. Program while the other thirty-four students of the control group did not. Instruments consisted of the LS. Program and questionnaires for evaluation of the program. The LS. Program consisted of 8 components of life-skills: critical thinking, coping skills concerning sexual emotions, decision making skills, interpersonal relationship, creative thinking, self awareness and self-esteem. The last life skill studied concerned communication skill (using assertiveness to resist pressure to do potentially health damaging activity, premarital sex). Bandura's theory, which promotes a participatory learning process to develop self-efficacy was used as a training method of the program. The evaluation of the effectiveness of life skills on self-efficacy was based on the first four of the eight components mentioned. Collection of data was done before the program implementation and 1 and 4 weeks after implementation of the program by using self-administered questionnaires.

Results revealed that before the program implementation, the experimental group's self-efficacy score was significantly lower than the control groups' (p-value < 0.024). It was also found, the scores of experimental group at that 1 and 4 weeks after the program implementation were significantly higher than those of the control group (p-value < 0.0001 and p-value = 0.001 respectively) and than before starting the program (p-value < 0.0001 and p-value < 0.0001 respectively). But for the control group, these significant differences were not found (p-value = 0.813 and p-value = 0.981 respectively). Concerning the sustainability of self-efficacy, the differences of self-efficacy's scores between four and one week after the program implementation were not found. Results revealed that the differences were not significant not only between the experimental and control group (p-value = 0.285), but also in each experimental and control group (p-value = 0.407, p-value = 0.781). In conclusion, the life skill program (LS program) could improve self-efficacy of female vocational students for prevention of premarital sex. To sustain this self-efficacy, repeated offering of the training program should be continued.